

Sosiaalihuollon tiedonhallinta – alueellista valmistautumista Kansaan
Kuntakartoituksen tuloksia

08,06,2016

Merja Hauhtonen, tietohallintopäällikkö

Kuntakartoituksesta ja kartoituslomakkeesta

- Kartoituksella haluttiin herätellä alueemme organisaatioita Kansanvalmiuteen ja mitä se tarkoittaisi omassa tuotannossa
- Selvittää oman ja alueemme asiakirjatuotannon vastaavuutta Kanta-palveluihin liitettäviin **kansallisiin asiakirjoihin**, ei kartoittaa omaa nykytilannetta kokonaisuudessaan
- Asiakirjojen rakenteeseen tai sisältöön kartoitusta ei kohdennettu
- Kansalliset asiakirjatyypit ja asiakirjat on liitetty tiettyyn palvelutehtävään, prosessin ja prosessin vaiheeseen, joka auttaa arvioimaan myös organisaation tilaa, vaikka näitä ei suoraan selvitetty
- Järjestelmät ja menetelmät, miten asiakirjat luodaan, tallennetaan ja arkistoidaan

Palvelutehtäväluokitus

- Uusi luokitus käyttöön, joka poikkeaa arkistonmuodostuksessa käytettävästä Kuntien yhteisestä tehtäväluokituksesta
- Sosiaalipalvelujen ja palvelutehtävien liittäminen tehtäväluokkiin oli hankala järkevästi toteuttaa, joten lomake on puutteellinen siltä osin;

Kuntakartoituksesta ja kartoituslomakkeesta

- Sosiaalihuollon palveluja ei koottu palvelutehtäväluokkiin, joten ne tuli organisaation itse huomioida palvelutehtäväluokan loppuun kohtaan Sosiaalihuoltolain mukaiset tarkennetut asiakirjatyytit

Asiakirjat ja asiakirjatyytit

- Asiakirjat koottiin vahvistettujen tarkennettujen asiakirjatyyppien mukaisesti
- Kantaan liitettävä kansallinen asiakirja – oman organisaation vastaava
- Palvelutehtävien asiakirjatyytit eivät ole kattavia tehtäväluokissa, mutta esiintyy kartoituksessa kuitenkin kertaalleen, koska vanha tehtäväluokitus perustui näihin palvelutehtäviin Kuntien yhteisen tehtäväluokan mukaisesti
- Sosiaalihuoltolain mukaisissa tarkennetuissa asiakirjatyyteissä ei eritelty sosiaalihuollon palveluja, vaan ne tuli huomioida organisaatiossa toteutettavan palvelutarjonnan pohjalta itse

Luonti- ja tallennusväline sekä arkistointi

- Asiakirjojen luonti- ja tallennusväline oli keskeistä kartoittaa eli millä järjestelmällä asiakirja on luotu, mistä löytyy/missä sijaitsee

Kuntakartoituksesta ja kartoituslomakkeesta

- Virallinen arkistointi lienee kaikilla kuitenkin paperinen arkisto siinä laajuudessa kuin sitä on valmisteltu
- Arkistonmuodostussuunnitelmaa ei varsinaisesti kartoitettu, mutta sen perustetta (versio) kysyttiin

Prosesseista

- Prosesseja ei siis varsinaisesti selvitetty, mutta tilanteessa, jossa asiakirjaa ei ollut, tuli antaa syy esim.;
- Palvelua, jossa asiakirja syntyy, ei ole tarjolla
- Prosessin vaihe, jossa asiakirja syntyy, ei toteuteta
- Asiakirjaa ei laadita, vaikka palvelua annetaan

Muuta

- Mikäli kartoituksessa heräsi kysymyksiä epäselvistä asiakirjoista tai Kansa-kehittämisestä, voitiin niistä myös antaa palaute lomakkeelle
- Lomakkeeseen liittyi erillinen täyttöohje sekä linkki oppaaseen: Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto; Palveluihin, palveluprosesseihin ja asiakastietoihin liittyviä käsitteitä

Kuntakartoituksen tuloksia

Sosiaalihuollon ATJ- ja PTJ -järjestelmät

- SosiaaliEffic
- KotihoitoEffic
- LastenvalvojaEffic
- TerveysEffic
- ProConsona
- ProEco Lastenvalvoja
- Pegasos
- Mediatri
- Abilita
- Ravatar
- RaiSoft
- PSOP, Aputori
- TYP/Ura
- Aura
- Dynasty, Kuntatoimisto
- Hilikka, FastRoi

Kuntakartoituksen tuloksia

Sosiaalihuollon ATJ- ja PTJ-järjestelmät Pohjoisen Erva-alueella

	Kainuu	Muoni	Salla	Sodank	Inari	Tornio	Kemini	Kuusaj	Taivalk	Oulunka	Kempe	Tyrnävä	Limink	Oulain	Raahe	Kalajo	Kallio	Kokkola
Kotikäiden palvelut	Kotipalvelut	TE	PC+MU	KE?+SE			PE+RS+	TE+KE+	TE+SE	TE+PE	TE+KE	PC+ME	TE?+R	KE+RA	TE+KE	PC+PE+	KE+TE	
	Omaishoidon tuki	TE	PC+MU	SE			PE+PC+RS	TE+KE	SE	TE	TE+KE	PC+ME	SE?+R	KE+RA	TE+KE+	PC+PE+	KE+RS+X	
	Sosiaalipalvelut muut	TE+PC-	PC+MU	KE+SE+M	X		PE+X	TE+SE+	SE	PC+TE+SE	SE+MU	PC+ME+M	SE?+M	KE+MU	TE+KE+	PC+PE+M	KE+MU+X	
Lapsiperheiden p.	Kasvatus- ja perheneuvonta			PE		X	SE			?	TE	ME	SE/TE?	TE+X	TE	PC+PE+	TE+X	TE/SE?
	Kotoutumisen edistäminen			SE		-	SE			PC	-	-	-	PC+X	PC	PC	-	AB
	Koulun sosiaalityö			-		-	SE		MU	PC+SE	TE	MU	SE	-	-	PC	-	SE
	Toimeentulotuki	PC	PC	SE+X	SE		PC	SE	SE	PC+X	SE	PC	SE	PC+X	PC	PC	SE+X	AB/PC
	Sosiaalipalvelut muut		PC+MU+X	SE+X	SE+X		PC+X	SE+MU	SE	PC+X+MU	SE+MU	PC+X	SE+MU	PC+X+M	PC+MU	PC+MU+	SE+X+M	AB/PC
Lastensuojelu	Lastensuojelu yhteiset	PC		SE+X	SE	PC	PC	SE	SE	PC	SE	PC	SE	PC	PC	PC	SE	AB/PC
	Lastensuojelun perhetyö			SE	SE	PC	PC+X	SE	SE	PC	SE	PC	SE	PC+X	PC	PC	SE	AB/PC
	Lastensuojelun avohuolto	PC		SE	SE	PC	PC	SE	SE	PC	SE	PC	SE	PC	PC	PC	SE	AB/PC
	Lastensuojelun sijaishuolto	PC		SE	SE	PC	PC	SE	SE	PC	SE	PC+X	SE	PC+X	PC	PC	SE	AB/PC
	Lastensuojelun jälkihuolto	PC		SE	SE	PC	PC	SE	SE	PC	SE	PC	SE	PC	PC	PC	SE	AB/PC
Sosiaalipalvelut muut		PC+MU	X	SE+X	PC+X	PC+X	SE			PC	SE+MU	PC+X	SE+MU	PC+X+M	PC+MU	PC+MU+	SE+MU+	AB
Perheoikeudelliset palvelut	Adoptio- ja sijoitusneuvonta	PC	PC	X	X					PC	X	PC	SE	X	PC	PC	X	
	Isyyden selvittäminen	PCE	PC	SE+X	SE+X		PC	SE	SE+X	PCE	SE	PC	SE	PC+X	PC+X	PCE	X	
	Lapsen elatusavun vahvistaminen	PCE	PC	SE+X	SE		PC	SE+MU	SE	PCE	SE	PC	SE	PC	PC	PC	SE+X	
	Lapsen huollon ja tapaamisoikeuden turvaaminen	PCE	PC	SE	SE		PC+X	SE	SE	PCE	SE	PC+X	SE	PC+X	PC	PC	SE+X	
	Elatusavun vahvistaminen	PCE	PC	SE+X	SE		PC+X	SE	SE	PCE	SE	PC	SE	PC	PC	PC	SE+X	
	Puolison elatusavun vahvistaminen			-			-	SE	SE	-	X	-	SE	-	-	-	-	
	Perheasioiden sovittelu			-			-	SE	SE	-	-	-	SE	TE				
Sosiaalipalvelut muut	PC	PC+MU	-		X	SE				SE+MU	PC+X+M	SE	PC	PC+MU	PC+MU+	X		
Päihdehuolto	Päihdehuolto			SE	SE/TE?	PC	TE+SE	TE+SE		PC	SE	PC	SE/TE?	TE	TE	PC	TE	TE
	Sosiaalipalvelut muut	PC		SE+X	SE/TE?	PC+X	TE+SE			PC	SE+MU	PC+X+M	SE/TE?	TE	TE+MU	PC+MU+	-	TE
Työikäisten palvelut	Työttömien työllistymisen tukeminen	PC		SE	SE	PC+MU	SE+MU	SE+X		PC	SE	MU+X	SE	PC+MU+	PC+MU	PC	SE+MU	AB/PC
	Sosiaalinen luottotus	PC+X		-			-			-	-	-	-	-	-	-	-	
	Toimeentulotuki	PC	PC	SE+X	SE		PC+X	SE	SE	PC+X	SE	PC	SE	PC+X	PC+X	PC	SE+X	AB/PC
Sosiaalipalvelut muut	PC+X	PC+X	SE+X	SE		PC	SE+X		PC	SE+MU	PC+X+M	SE	PC+X+M	PC+MU	PC+MU+	SE+X+M	AB/PC	
Vammaispalvelut	Vammaispalvelut	PC	PC	SE	SE+X	SE	PC	SE+X	SE	PC	SE	PC	SE	PC+X	PC+X	PC	SE+X	AB/PC+X
	Kehitysvammaisten erityishuolto	PC	PC	SE	SE+X	SE+X	PC	SE+X	SE+TE	PC	SE	PC	SE	PC+TE+KE+	PC+X	PC	SE+X	AB/PC+X
	Sosiaalipalvelut muut	PC	PC+MU	SE+MU	SE+X	SE+X	PC	SE+X+MU		PC+X	SE+MU	PC+X+M	SE	PC+MU	PC+MU	PC+MU+	SE+MU+	AB/PC+X

- Ohjelmistot**
- SE = Sosiaalifika, Tieto
 - TE = Terveysfika, Tieto
 - KE = KotihoitoFika, Tieto
 - PC = ProConscna, CGI
 - PE = Pegasos, CGI
 - ME = Mediatr, Mediconsult
 - AB = Abilita, Abilita Oy
 - RA = Ravatar
 - RS = RaiSoft
 - MU = muu (PSOP, APUTORI, TYPIJRA, AURA, DYNASTY, KUNTATOIMISTO)
 - LV = LastenvalvojaFika, Tieto
 - PCE = Lastenvalvoja ProEco, CGI
 - X = ei ohjelmaa (paperinen käsin tai koneella)

Kuntakartoituksen tuloksia

Organisaatioista ja prosesseista

- Samassa organisaatiossa käytössä useita eri järjestelmiä saman palvelutehtävän, palvelun ja jopa prosessin asiakirjoja tuottamaan
- Samaa palvelutehtävää tai sen eri prosessia voi tuottaa joko sosiaali- tai terveydenhuollon yksikkö, sivistystoimi, muu julkinen tai yksityinen ostopalvelutuottaja
- Asiakas on keskeinen osa prosessia ja osallistuu siihen myös asiakirjatuotannon näkökulmasta

Asiakirjat ja prosessit

- Nimet poikkeavat kansallisista ja organisaatiokohtaisiakin eroja yleisesti
- Kansallisia asiakirjoja on organisaatiossa yhdistyneenä yhteen asiakirjaan tai näkymään tai sisältyvät muihin tiedollisesti
- Asiakirjoja syntyy erilaisissa/poikkeavissa prosesseissa ja eri järjestelmissä
- Saman prosessin asiakirjoja syntyy eri järjestelmissä
- Palvelun tai prosessin edellyttämiä asiakirjoja ei laadita
- Prosessit ja prosessin vaiheet voivat poiketa kansallisista tai oikaistu
- Kansallisia asiakirjoja syntyy eri toimijoilta ja ostopalvelutuottajilta

Kuntakartoituksen tuloksia

Asiakirjojen arkistointi

- Sähke2 mukaista sähköistä arkistointia ei liene kenelläkään organisaatioista
- Arkistonmuodostussuunnitelma tai vastaava Kuntien yhteisen tehtäväluokituksen eri versioiden pohjalta pääsääntöisesti kaikilla jollain tasolla
- Paperinen lähi- tai muu arkisto, jota täydentää työntekijän tai yksikön henkilöakti
- Asiakirjatietoja ohjelmistojen aktiivi- ja passiivitetokannoissa sekä verkkolevyllä ja työasematiedostoissa, jopa muistitikuilla

Kuntakartoituksen tuloksia

Vammaispalvelut

- Käytössä ProConsona, SosiaaliEfficca, TerveysEfficca, KotihoitoEfficca, Abilita, PSOP, Dynasty, Word (paperi tai verkkolevy), jopa samassa organisaatiossa samaa palvelutehtävää toteutetaan kahdella tai useammalla eri järjestelmällä
- Asiakirja; Vammaispalvelujen asiakassuunnitelma – Palvelusuunnitelma, Palvelu- ja tukisuunnitelma
- Asiakirja; Vammaispalvelujen asiakassuunnitelman arvio – tarkistetaan/ päivitetään edellinen palvelusuunnitelma tai laaditaan uusi
- Asiakirja; Ilmoitus vammaispalvelujen tarpeesta – Vammaispalveluhakemus
- Asiakirja; Vammaispalveluhakemus – palvelukohtainen nimi usein esim. Vammaisten kuljetuspalveluhakemus, kirjaus järjestelmässä vireillepanoon, paperihakemus henkilöaktiin
- Asiakirja; Vammaispalvelujen lisäselvityspyyntö – kirjaus järjestelmän päiväkirjaan ja word –asiakirja aktiin tai liitetään järjestelmään
- Asiakirja; Kuulemis- ja lausuntoasiakirjat – kirjaus päiväkirjaan ja word – asiakirja henkilöaktiin tai liitetään järjestelmään

Kuntakartoituksen tuloksia

Vammaispalvelut

- Asiakirja; Vammaispalvelun lähete – soitto tai kirjaus asiakaskertomukseen, yhteistyöpalavereissa saattaen vaihtaen
- Asiakirja; Sosiaalihuollon lähete – Maksusitoumus
- Asiakirja; Kehitysvammaisten erityishuollon hakemus - Ei tarvittu erillistä hakemusta, sillä erityishuolto-ohjelman sisältö käydään läpi palvelusuunnitelman teon yhteydessä
- Asiakirja; Kehitysvammaisten erityishuollon tarpeen ensiarvio - Ei laadita erikseen koska yhdistyy palvelutarpeen arvioon
- Asiakirjat; Vammaispalvelujen toteuttamissuunnitelma ja sen arvio - kehittämistyön alla asumispalvelujen sekä työ- ja päivätoiminnan osalta
- Asiakirja; Vammaispalveluhakemus – kehittämistyön alla (erillisiä palvelukohtaisia hakemuksia nykyisin)
- Asiakirja; Ilmoitus kehitysvammaisten erityishuollon tarpeesta - Ilmoitus palvelutarpeesta (Kokkola, Kruunupyö), Vammaispalveluhakemus (Jyväskylä)
- Asiakirja; Kehitysvammaisten erityishuollon tarpeen ensiarvio - Ilmoitus palvelutarpeesta (Kokkola, Kruunupyö), Vammaispalveluhakemus (Jyväskylä)

Kuntakartoituksen tuloksia

Vammaispalvelut

- Asiakirja; Kehitysvammaisten erityishuollon palvelutarpeen arvio – Voimavarakartoitus. Voimavarakartoituksen sisältö perustuu THL:n palvelusuunnitelman sisältövaatimukseen
- Asiakirja; Päätös erityishuolto-ohjelmasta – Perustettu kehitysvammaisten erityishuollon johtoryhmä, kirjataan muistiona
- Asiakirja; Kehitysvammaisten erityishuollon asiakaskertomus – TerveysEfficia; Hoitotyö/kehitysvammatyö päivittäistapahtumat
- Asiakirja; Vammaispalvelujen kuulemisasiakirja - Tarvittaessa erillinen muistio, esimerkiksi sosiaaliasiamiehen palaverissa tulkintaerimielisyyksissä tai asiakasta/omaista kuullaan palvelu- ja tukisuunnitelman laadinnan yhteydessä, ei erillistä lomaketta
- Asiakirja; Ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta – Ko. palvelutehtävän mukaiset asiakirjat. Jos kehitysvammaiselle tulee muita sosiaalihuollon palveluja kuin kehitysvammais- tai vammaispalveluun liittyvät, kirjataan ne ko. palvelutehtävän asiakirjoihin
- Vammaispalvelujen 17+14 asiakirjaa – useita ei laadita ja/tai kirjaukset pääsääntöisesti asiakaskertomukseen tai palvelusuunnitelmaan

Kuntakartoituksen tuloksia

Vammaispalvelut

- Lähetteitä ja arvioita ei pääsääntöisesti laadita, kirjaukset kertomukseen
- Hakemukset, ilmoitukset ym. lomakkeet paperisina henkilöakteissa, ellei mahdollisuutta sähköisenä suoraan loppujärjestelmään
- Asiakirjojen nimet suoraan järjestelmän oletuksena
- Yhteiset asiakirjatyytit tekstinkäsittelyohjelmilla verkkolevyllä tai henkilöaktissa tai asianhallintajärjestelmillä (Dynasty, Kuntatoimisto)
- Palvelusetelit useilla eri järjestelmillä, yksityiset ostopalvelutuottajat voivat kirjata asiakirjoja vaihtelevasti
- Asiakirjat tuottaa sosiaalihoito, terveydenhoito ja/tai erityishuoltopiiri sekä asiakas tai omainen
- Järjestelmä ”kökkö”, helpompi laatia word –asiakirja ja liittää sen jälkeen erikseen järjestelmään tai paperisena
- Suunnitelmien ja niiden toteutumien arvioita ei toteuteta tai dokumentoida asiakirjaksi
- Kuulemisia ei toteuteta osin
- Asiakasmaksulaskelmaa ja -päätöstä ei toteuteta

Kuntakartoituksen tuloksia

Vammaispalvelut

- Asiakirjat laaditaan asiakkaan kotona ja tallennetaan tai liitetään järjestelmään jälkeenpäin, koska käytettävissä ei etäyhteyttä järjestelmään
- Ilmoitus kehitysvammaisten erityishuollon tarpeesta tulee muista järjestelmistä, esim. SHP:n tai kehitysvammaisten erityishuoltopiirin luomana
- Uuden SHL:n ja Asiakasasiakirjalain mukaisten prosessien ja asiakirjojen käyttöönotto vielä valmistelussa useilla organisaatioilla
- Vammaispalveluissa esille tulleet asiat ovat pääosin yhteneväisiä muissakin palvelutehtävissä
- Sote –yhteisten palvelujen osalta erityisesti Kasvatus- ja perheneuvonta sekä palvelutehtävistä läkkäiden palvelut sekä Päihdehuolto ovat haasteellisia niin asiakirjojen, prosessien kuin järjestelmienkin osalta

Kuntakartoituksen tuloksista johdettua

Kysymyksiä ja odotuksia etenemiselle

- Koska hanke on laaja myös yksittäisessä organisaatiossa, tulee valmistelutyö aloittaa hyvissä ajoin
- Kirjaamisen ja prosessien käyttöönotto on laajamittaista
- Kansallinen ohjaus, toimintamalli ja ohjeistus, jonka toimeenpano alueellisina hankkeina
- Alueellisen hankkeen eteneminen palastellen esim. palvelutehtäväluokituksen tai asiakirjatyypin/prosessin vaiheen mukaisesti
- Organisaatioiden ydinosajien laaja kouluttaminen
- Huomioitava myös asiakkaan oikeuksien toteutumisen asiakirjat ja prosessi
- Erillisrekisterien huomioiminen, toisin kuin Kanta-hankkeessa jäi huomioimatta (hallinnolliset tai vastaavat rekisterit)
- Vanhojen tietojen Kantaan siirtäminen; ATJ- ja PTJ -ohjelmistotoimittajat vai kaupalliset toimittajat esim. X-Archive
- Mikä saman toimittajan eri järjestelmä laatii Kantaan siirrettävät eri palvelutehtäväluokkien/palvelutehtävien/palvelujen asiakirjat

Kuntakartoituksen tuloksista johdettua

Kysymyksiä ja odotuksia etenemiselle

- Onko järjestelmiin mahdollista hankkia asiakirjoja tai komponentteja, jotka tukevat uusia prosesseja ja asiakirjarakenteita jo nyt
- Voidaanko järjestelmiin skannata ja liittää joustavasti asiakirjoja, jotka tulevat ulkopuolelta
- Voidaanko asiakirjoja tallentaa pdf -muotoon arkistointia varten
- Voidaanko Kansa-kouluhankkeen kautta selkeyttää yhteisiä prosesseja ja yhtenäistää toimintoja
- Voimmeko yhtenäistää alueellisia tietokantoja tai järjestelmiä jo ennen Sote-uudistusta
- Miten arkistoidaan ne asiakirjat, joita ei viedä Kantaan
- Miten toteutetaan sosiaalihuollon asiakirjojen siirto Kantaan, jotka tuotetaan muualla kuin sosiaalihuollossa ja/tai terveydenhuollossa
- Kansalliset määräykset ennen ohjelmistotoimittajien määräytyksiä
- Kansalliset määräykset ennen ketteriä organisaatioita